měla sloužiti za základ úsilovného se domáhání práv češtiny i v tak zv. zněmčeném území, kde soudcové napořád je porušovali.

Zatím přišel převrat říjnový a český národ stal se zase svým pánem ve svém domově, tak že není zapotřebí, aby se v něm teprve rovného práva dovolával. Naopak jazyk jeho stává se zase jazykem státním, jakým byl tu po staletí dle starých českých zákonů, dříve, než-li mu absolutistickou rukou bělohorského vítěze toto právo na prospěch němčiny bylo vzato, a bude nutno teprve uvažovati, do jaké míry jazyk německé menšiny bude lze připustiti. Příspěvek Říhův není tedy bez významu ani dnes. Připomíná nám vhodně, jak nám měřili Němci, a bylo by zcela zbytečným a naprosto nevhodným, abychom zapomínali v přehnaném útlocitu na tato bezpráví nám Němci našimi svévolně způsobovaná.

Kapras.

Merhout Cyril, O dětech českých králů. Umělecké snahy sv. 110. V Praze 1918. Stran 254.

Nemáme již českých králů, vzdor tomu bude se i dále hojně čísti Merhoutova kniha o dětech českých králů, jako pěkné obrázky z české minulosti. Autor sebral v ní veliké množství zpráv nejrozmanitějšího původu a zpracoval je velmi přehledným a přístupným způsobem. Není to vždy obraz největšího štěstí, které podává vylíčení života českých dětí královských, naopak často bylo i mnoho trpkého v něm. Autor popisuje nejprve očekávání a narození královského dítěte, potom jejich život, zábavy, šaty, zdraví a nemoci, a jich výchovu a vyučování. Sňatky jejich nejsou sňatky lásky, nýbrž napořád věcí politiky. Znalost českého jazyka nebyla u nich vždy největší, třebas dlouho alespoň zdání znalosti jazyka se udržovalo. Teprve za Habsburků mladí členové rodu uměli česky čím dále tím méně, zvláště když začali sídliti pravidelně ve Vídni. Aby zabezpečena byla vláda synu ihned po smrti otcově, bývali synové korunováni ještě za života otcova, třeba v dětském věku. Neboť teprve korunovací v českém státě král stával se skutečným vládcem a mohl vykonávati státní moc. Zajímavá knížka Merhoutova končí statí o královských dětech v bělohorské tragedii. *Kapras.*

V. V. Tomek, (1818—1918). Na památku jeho stých narozenin vydal historický spolek. V Praze 1918. Stran 71.

Na poctu stých narozenin Tomkových hodlal historický spolek vydati drobné jeho spisy, články po různých časopisech roztroušené, které jako články vůbec zapadají, ač jsou u Tomka velmi cenné. Poměry tiskové nedovolily uskutečniti tento podnik, náhradou za to vydal spolek proto jen zamýšlený úvod, obsahující vedle zprávy o slavnostní přednášce na počest Tomkovu konané, otisk této přednášky Novotného, k tomu stať Vojtíškovu o hlavním díle Tomkově a Novotného velmi podrobnou bibliografii prací Tomkových. Tomkovi dostalo se tu velmi spravedlivého ocenění, objasněny jeho přednosti i vady, zvláště jeho kritičnost a úžasná píle. Ale i tam, kde jako v politice, jeví se nám Tomek v méně příznivém